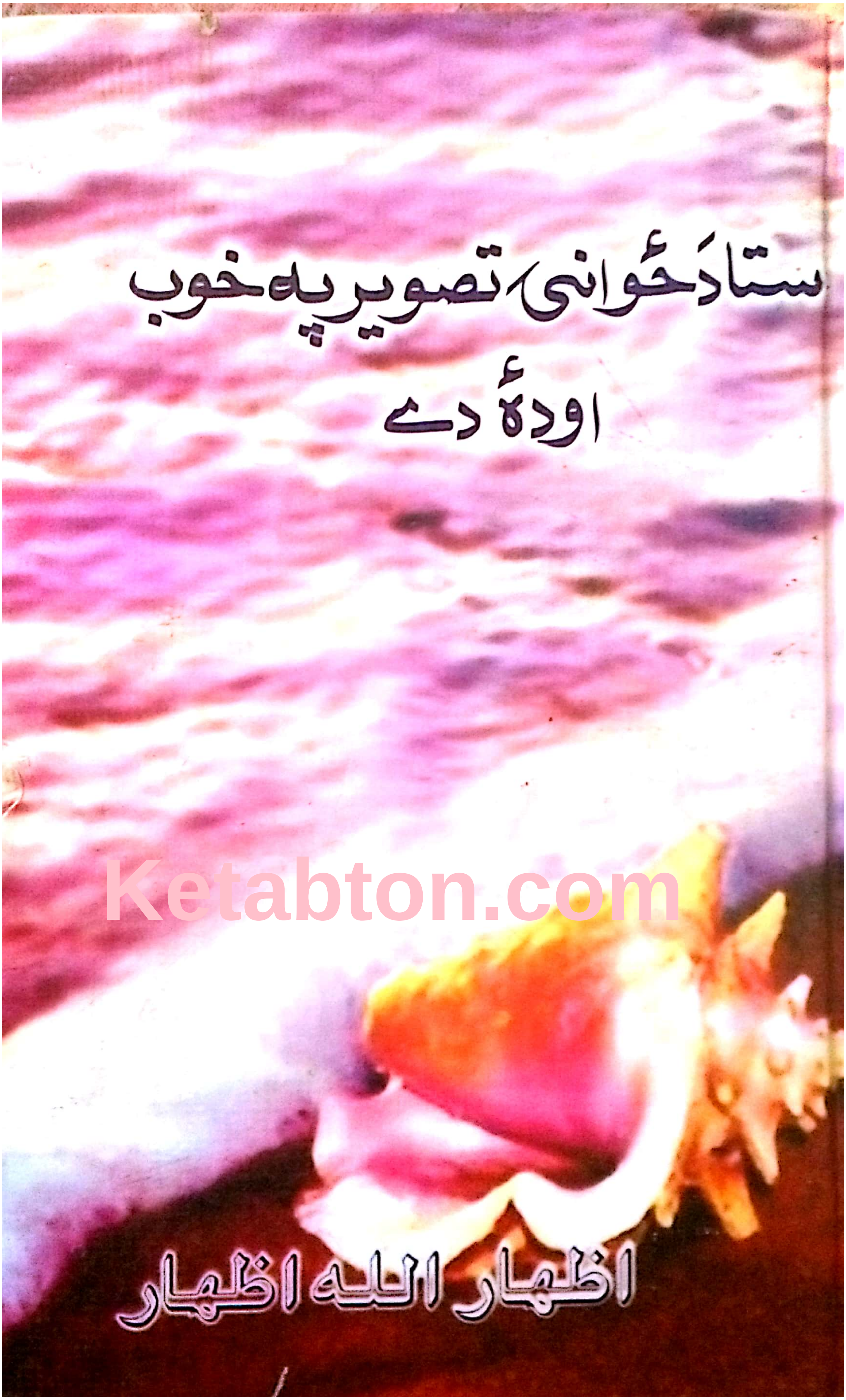

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

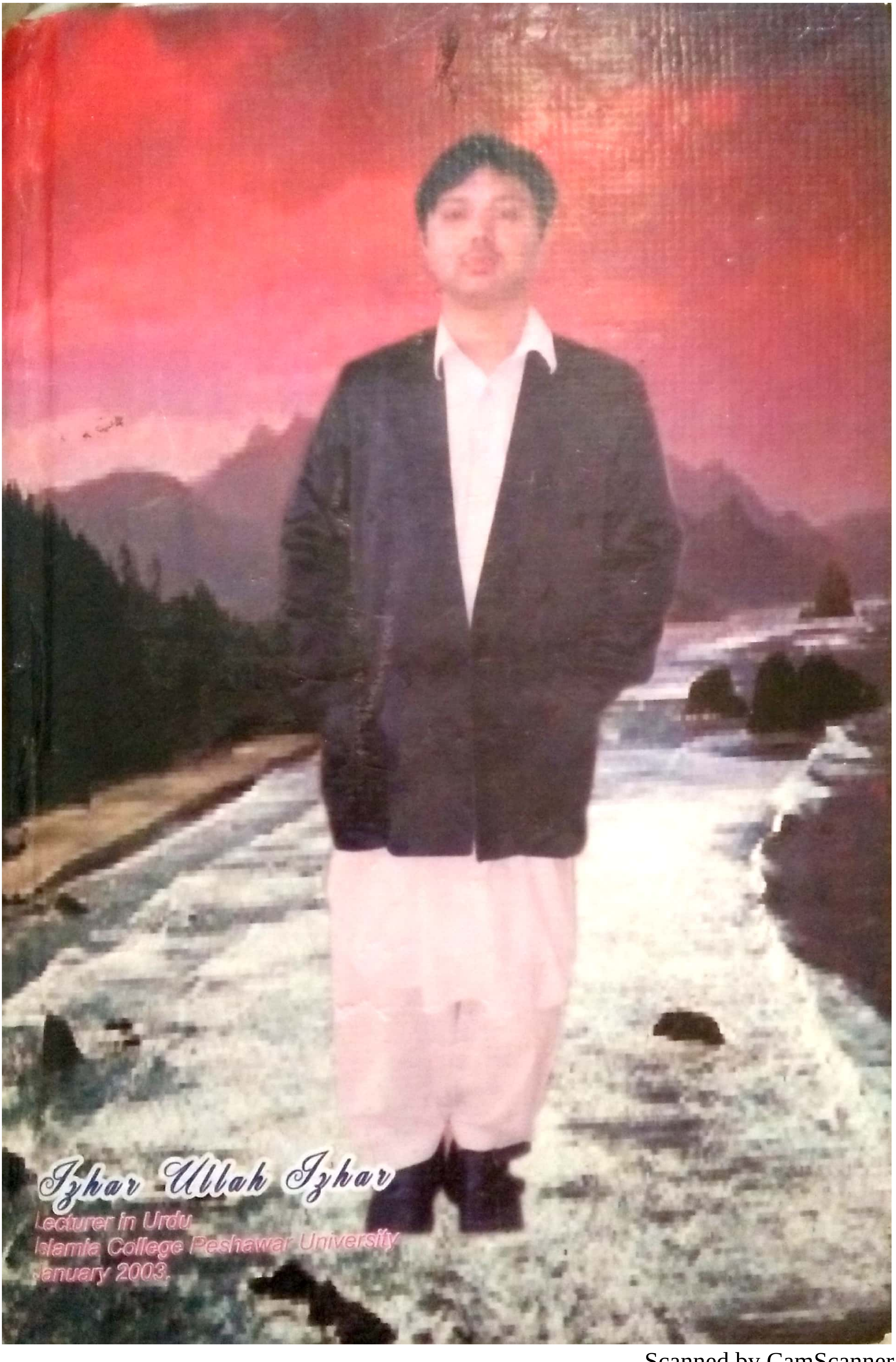

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1571

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

اظهارالله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دے زما

کتاب * ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهار الله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور"

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانٌ قیسؔ
او دَ خپلې درنې مـور په نومـونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هائیکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هائیکو

لا تر اوسه هائیکو څېړلو بنا نُستته خو یو نو او سپځلو رویو پښتنه کړه. دې زړهٔ رانیکونکي ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتو ن قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور او رسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلے کېږي. دَ کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره دَ خپل وجود جواز را پیدا کوي. هغه او س کم او زیات دَ پښتنې هائیکو په خته کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده. چې هائیکو په یوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. بسهٔ په نره دَ دوي په غم ښادۍ او مړي ژوندي کښې شریکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یو اځې ځان ښېن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندي روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسې ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکاني جوړې کړي دي . او اوس د هایکو په ساده ساده کیني د پښتني خاوري وړې نغمه نغمه راپورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتني معاشره کښې د زړونو نه را واخله تر دې ساعته پوري څومره بدلون راغلی دے هایکو ترې په مکښ مکښ ځیله غېږه او په هنر هنر ځیلي مرمریني لېچې راچاپېره کړې دي. او په ځپله زورورېنه لوپټه يې ورله شمله هسکه ساتلې ده. ځکه خو د ځنو بناغلیو له اړخه نه د پښتني هایکو غندنه بېخي داسې ښکاري لکه سړے چې ځپلو پښو له تبر را اوبخوي.

د هایکو په موضوعاتي ارتقاء د خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې د هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي.
هایکو چې د جاپان د اوږد نظم "هایکاګ" نه ځان را بېل کړو نو ګڼو شکلونو کښې يې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطحه يې ځېل کړ شمېره تجرباتي تصویرونه رابښکل. ولې د ځینو تصویرونو تجربې او د ځینو تجربو تصویرونه یکښې لکه د کاڼي د بُت په ځائے ولاړ پاتې شو. او د ارتقاء هیڅ تحرک او تموج یکښې را پیدا نه شو. چې حیثیت يې اوس د تاریخي حوالو نه سیوا هیڅ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتي شوے. ولې ځني ارخونه ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنیا کټ کټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحې ئې نور هم کئ اشکال او تماثیل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکیو ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بایللو.

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هایکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هایکوګانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هایکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمایې کېږي. خو داسې صورتونه دَ هایکو بنیادي هیئې سره زیات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حقله ئې څهٔ وائیل هم ډېر ګرانه دهٔ.

Scanned by CamScanner

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کیږي.

"د یوې مصرعې هایکوګانې"

ترجمه۱: یو لوټکی ده چې په پارکنګ دا کوزیږي ګوره

(الیکیسس روتیله)

ترجمه۲: یاران په هره کړکۍ

(کوردن ډین سوویل)

" ۳: د کړه مار د سر اسمان دے زما

(محمد ایاز غزل)

" ۴: د تعبیر ونو لار کښې ورک شمه زهٔ

(شکیل احمد نایاب)

" ۵: خو پلوشو زما د سترګو نظر هم یوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هایکو داخلي مزاج پټ پټوني کوي. تصویرونه پکښې جوړیږي. د فطرت حادثې او د تخیل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې لهغسې غورځنګ نهٔ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصویرونه یوازې تصویرونه او عکسونه نه دي. حرکت هم پکښې محسوسیږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتیجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زموږ د فني تکمیل زاویې په نامعلومه لاره کښې

ورکې شوي دي. موږ نېمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"[۲]

ترجمه ۱ع: دَ جنورۍ ورمبې تاریخ دے
دَ ډمې کوټې لا تر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

۲ع: ستا لوږه که مې رانه ورکه
زۀ به خپل ځان په اباسین لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

۳ع: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
کنې نو اوربه په ټول کلي پورې کړو ما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوونکي دا هم اووائي چې ورمبنۍ دوه هایکوګانې خو دَ "یا قربان" دَ التزام نه یو خوا ته بېخي دَ پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څۀ بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې دَ پښتو دَ ټپې خوارۀ هم لري. ځکه نو دَ ابلاغ دَ اسانتیا په خاطر او دَ تفهیم او وضاحت دپاره دَ "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو دَ ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال دَ ورمبي په تتبع او مسته کښې را وړلے شو البته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفي تفریق په خیال راوړے شوه . چې کنې چرته دَ دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي . او دا هم چې ځینې نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کښې بیا چرته دَ خپل سر وښتهٔ را اونهٔ شوکوي . او نوي ماتمونه راجوړ نهٔ کړي .

بهرکیف دوه[۲] مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لري چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره په عالمي ادب کښې دَ درې[۳] مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې لګوي لګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي . او دَ سفر نه ئې دَ ستومانې ګردونه راتاوُ شوي دي .

درې مصرعه ایزې هایکوګانې دَ هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتي ورنزدې دي ځکه ئې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے . هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پېړندلي شکلونه ځان سره را اوړلي دي . دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي . دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس څپې
د ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هايکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا د موسيقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دا نې
سارے گاما پا

مثالونه ع ۱:-

خوب مې ليدۀ څۀ
نۀ راته ياد پرې اوس
شوے ئې تعبير ته

(قاسم محمود)

ع ۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ـ ۱

په تال چې ځانګي
ځنې زړهٔ ستړې پېغلې
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۴ـ ۱ـ

یو خوب او خیال دے
کارغهٔ زده کړے کله
د زرقي چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنیادي آهنګونو او موسیقیائي نظام سره سمون نهٔ خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه د تخلیق باوجود هیڅ مقام نهٔ دے تر لاسه کړے. بلکه دا چې په دریو مصرعو کښې اردو مرو اوولس چې ځایول یا اولس چې په دریو لنډو او بېدو ټاکلے شوو مصرعو کښې بندیواني کول یو طرفته یقیناً یوه هنروري ده ولې هم دغه هنر ورځې د تخلیق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او یو میکانیکي او مصنوعي فضا را جوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې ترحده خو دې صورت تصنع کښې هیڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتیب کښې د تخلیق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بیا خو پکښې هیڅ عیب نشته خو دا سې ښکاري چې دا دړه به پوره نهٔ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم اووینئ ۔

ع۱ : اوخاندله
که خوبنه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲ : اومنله
زما خبره (۳-۵-۳)
ډوبه شه

(محمد ایاز غزل)

ع۳ : ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي کله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نهٔ شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴ : زما د کور بندیان خو دومره هم خاموشه نهٔ وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادے چې
زهٔ ئې په زوره تخنوُمه خو خندا نهٔ ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶-۱۶-۱۶)

ع۵ : ستوري رانغاړم پلوشي کښې د ژوند
ستا بناسته نوم د رنګینو لوکو په وزرونو لیکم
چې د وږمې قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حیدر) (۱۱-۱۹-۱۱)

Scanned by CamScanner

ع٦ ؛ دا د سحر خاموشي

خو د بڼاخونو منځ کښې شور کوي نن

یوه یوازې پاڼه (٧-١٢-٧)

(جې. ډبلیو پیکټ)

ع٧ ؛ سینې د پښتلو د لاسونو سره هم پوره شوې

داسې ښکارېږي کښې (١٦-٧-١٦)

یوه پرده باندې ګلونه راټوکېږي رژي

(روډ ویلموټ)

ع٨ د لوکلونه به د وڵۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو ټول په جرګه درولم

تا به یوځم لېونۍ (١١-١٦-٧)

(اظهار الله اظهار)

ع٩ څې رانه مه اړوه

لکه د سپینګې شان د اورنه الوتلې یمه

تا لا راغلې یمه (٧-١٦-٧)

(اظهار الله اظهار)

ع١٠ ؛ اوګوره

زه د خپلو سپو روپه او ربو باندې سورلي کوم

تا سره سیالي کوم (٣-١٦-٧)

(محمد ایاز غزل)

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عـ۱۱ : دَ پوهریانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶-۵-۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې ییکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره رابښکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتي پېرایې ته زیان وررسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّی وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتې صورت خپلولو تیار نشي ولې دَ موضوع ترخه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیښتي سفر اندازه ترې هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ
سمون هم سم شي.

"مثالونه"

ع۱، زه د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خو داسې بښکاري چې ترې ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

ع۲، د کره مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا نه پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد ایاز غزل)

ع۳، ستوري زما د خپو بناپونه دي
دا تول به زه په یو هنر را یو ځائے کړم
او ستا د زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې
په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې د
هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے
خو پکښې د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه
ئې یواځې په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نه شي
وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دَ هایکو دَ هیئتي سقف یو څو پړاوونه وو. خو خبره ته چې پښتنه هایکو وپیژنو کیږي. هغه دې ټولو هیئتونو نه ځانته بیل کړه وړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه یې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې ترلے شوي وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډېږي نه ځکه یې دَ پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقۍ سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه یې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوازې دَ درېو برابرو مصرعو تکرار هم نهٔ دے. بلکه دَ یو خاص یوولس سپلابېز بحر دَ التزام نامه ده. چې دَ رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یوولس سپلابېز ردهم سره ځکه او تړلې شوه. چې پرې دَ پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تردې ساعته څو مره دَ هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلي دي غالبه او درنه برخه یې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد
هم کړے دے.

د پښتني هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلي دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" د اظهارالله اظهار "راته غوږ ونو کښې پنګړي شرنګوي" "کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نهٔ کوي" او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "څو یو نه څپل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "څپلو څویونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښایستونو د صحرا ورېځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوې چې کښې د تخلیق د مرحلونه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون قام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا داري ده. او دغه خاص یوولس سیلابېزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې ګڼل بېڅې بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یوڅو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهائي شي لوخړه اوکړي
پوهېږم چې اوځکي توريالي د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، يوې کوچۍ ته ځکولو ويل
تا به يو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبه ګرځوي

(محمد اياز غزل)

ع۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصيب ئې د سپېلو زمکه ده
خو بيا هم ځي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر ديدار يوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې د سپرلي ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځي ساګو پسې
ځکه پټي کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعيل ګوډر)

ع۵، د هسپتال هغه منحوسه کړه
مې نه هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بايلو ته مې اوکتلې"

(پروفيسر محمد نواز طائر)

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶۶: دا خنداګاني ئې فریب وي هسې
د وخت مېچنه کښې د ل کښېږي مدام
د ادم زوي په ماته سپک مه ګوره

(ناهید سحر)

ع۶۷: لوښي چې کچن کښې ګنده پاتې شي
داشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما د ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۶۸: د محبت له عظمتونو نه زار
چې د زمانو ئې ودونه جوړ شي
میاندې په سینې سر ګډاګاني کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۶۹: په شرق دې اونګې رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدۀ

(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې د نثر هم ځني تجربې په نظم راځي. پورتني واړه مثالونه د معرّیٰ هایکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفیٰ هایکوګاني هم لیکلې شوي دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې ورسته کېږي. د مثال په طور داسې یو ولس سیلابیزې مساوي الاوزان هایکوګانې شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په آهنګ کښې برابره وي خو معنی ئې وي. دغه رنګ اولنۍ او اخرۍ مصرعه د قافیو په اهنګونو کښې د اتوله وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا اخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سیلي شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنی ئې شکل کښې موندلې شي. عموماً تړې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتې ترتیب سره سمې هایکوګانې را نقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې اوس لار چرته شم

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲: ما پکښې عکس د لیونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳: د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
دا سې را ټول را ټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴: د وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
دا سې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه دانه لاړه شي

(")

ع۵: زنځیر موکے، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې ییک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونه بایللي نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت دپاره د هغې خارجي دلیل جواز نه راپیدا کېږي خو د ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه دپاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یو ان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړے شوه چې د ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال دے ګڼي چې هایکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سیلابېز ترتیب اونهٔ لیکلے شي - نو هغه به بېخي هایکو نهٔ وي. او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي. نو بیا اخر په دوې د اوولسو سیلابونو چپه چپه او ډلې ډلې پېریان ولې ناست دي. اوس که چرې په دغه ترتیب کښې ښهٔ معیاري شاعري کېدله نو بیا هم یوه خبره وه خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ګنړي او اوږدې مصرعې رایادوي او په لاس کښې د لفظونو خوږدونکي او خوږونکي کبانو راښیونو بې ځایه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي. ګڼي چې دې ټوله سلسله کښې آورد په آمد غلبه وي.

سوال دا راپیدا کیږي چې په دغه پېرائې کښې څه څې ته راغلي دي. د شعر په پیمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول د غیر فطري اوزونو یو فریب او ریاضتي پېښه ده.

Scanned by CamScanner

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راغلي نو
د پښتنو د دود دستور د لاندې په ئې هیئت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نۀ لري او س که پښتانۀ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتنو قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله هسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مړسین او مړغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتنې هایکو د تحریک مخې له دې نۀ راځي
ګني نو د غور ځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د کنګیرې لاهو شي.

ځنې لیکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګڼي چې هایکو د جاپان
نه نۀ ده راغلي بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر
تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په
دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ
معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراُستو
او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل
ښېي نشي کېدے. ګني چې هایکو به د کاکړۍ غاړې
نه راز پېږدلې وي. دا بستا یُلي بناغلي څو دومره پورې
وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه
راپېدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم
تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره
تواتر سره د ابتداء نه راواخله تر دې دمه پورې
را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له
تر اوسه دا هم نه دي پېژندلي چې د کاکړۍ غاړې څه
ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د
کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي
شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې
کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د
یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویُلے
شي ګني چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې
په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اووېستلي نو بې
ځایه به نه وي. ګني چې پښتني هایکو پښتانه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي - (او دا هم د هایکو کمال دی چې پښتانه يې یو واري بیا په تپه مشین کړل).

د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" را یو ځای کولو دعوی غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې" څه ادبي صنف نه دی. بلکه د اولسي لوبو ټوټو دوبړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت لري. بل يې رواج دومره کم پاتې شوی دی چې اکثر پښتانه يې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ مقام دی چې په کومو داوُونو پېچونو کښي پښتانه په خپله ستړي وځي. نو جاپانیان به تر پښه اخر څنګه اتړ واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف مقام هم ورکوي. حقیقت دا دی چې د جاپان او د پښتو ادبي تاریخ داسې هیڅ ثبوت هم نه لري چې کښي دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي. اوس که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې په اغختل. دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائې ده چې پښتنو لیکونکیو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ
کوي.

د "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" د اتصال او یووالي دا
دعوی غیر اصولي په دې ده چې د "کاکړۍ غاړې" او هایکو
تر منځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي
هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے.
چې د دواړو دا یو ځاے کولو عمل د جهل مرکب په دایره
کښې راځي اوس که د ذوق خاوندان د هایکو هیئتي
ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو
یاد بناغلیو د راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین
به په خپله سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلي رحمت شاه سائل په
دې حواله دومره خطرناک حد ته رسیدلے دے چې د
سیاق او سباق نه یو خوا ته د پښتو د میترې شاعرۍ
د خزانې نه د دریو دریو مصرعو خود ساخته اکایۍ
جوړوي. او د هایکو عنوان ورله ورکوي که د بناغلي
وس اورسیدهٔ نو د پښتو د کلهمې شاعرۍ نه به د
څهٔ ورانډې ورستو د مصرعو په خارجولو او په
څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکو کانې راجوړې
کړي. دا رښتیا دي چې چرته هم د علمي او ادبي تحقیق
لارې بندې وې. نو بیا هم دا سې ناروا او ناشونې کېږي

Scanned by CamScanner

خو شکر وېستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم
په پښتو سترګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دي
معلومه وي چې هایکو څه د ګنجې لېونۍ مینه هم
نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې د خپلې برخې
ترلاسه کولو خوبونه ويني.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه يې خوا ته هایکو
يو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند
لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو
کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته
يو بیله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف
هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو
په ژبه خپل پیغام بل ته وررسوي. دا صنف د خپل
ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږي. او د
موجود نه زیات محسوس ته پام ورکړ شوې. دا
رښتیا دي چې هایکو يو ادبي صنف دے خو هایکو د
يو سپېڅلي تهذیب او کوټلي تمدن نامه هم ده.
هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د
ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره
عکسونه راستنوي ګنې چې هایکو د متحرکو تصویرونو
خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اغوږدے.
د هایکوګانو رانږه تصویرونه که مونږ له څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وایي نور د
شوتړو په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه
هم کوي . هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دی بلکه
د یوې زوروري تخلیقي لحې او باطني تجربې یو بتاسته
او هنري اظهار دی . دلته لحې تصویرونه کېږي او
بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان
په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذیبونو د زمانو په تېرېدو او هسک کېنې ورکېږي
او ښکاره کېږي ، دوبېږي او رابرخېږه کېږي او
د انسان د ذات او کاښتات ترمنځه فاصلې په مینه
مینه او یاسي . معاشره په خپلو کږو وږو او خدوخال
کېنې په هنر هنر را ښکاره کوي .

ددې نه اکاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسري
خبرې او کړې شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځینو هایکوکانو ترجمې په دې غرض ور
وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي
تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي . دغه رنګ د هایکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت
او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته
هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا ، ملمستیا ، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم او نکي او دغه رنګ په دې بهانه دَ دنيا دَ نورو ژبو او پښتو ژبې دَ هايکوګانو ځنې تقابلي عکسونه هم دوې ته راوړاندې شي او داشعور ورته حاصل شي چې دَ پښتو هايکو ساخت او هيئت ولې دَ دنيا دَ نورو ژبو نه ځانته او بدل دے يا دغه رنګ پکار دې.

دَ انګرېزې هايکوګانو دَ پښتو ترجمې

ع۱

The baby	ته دې ماشوم بچې ته ګوره چې
sucking his Thumb	ګوته په مينه کښې ګوته رَوې
Moon gazes	سپينه سپوږمۍ ئې ديد نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	دَ موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	دَ انغرې نه ګېر چاپېره ګوره
all in	نن دَ يارانو محفل ښۀ ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ـ ع

In a swing	اُخې په ټال باندې جوټه او خوږې او
The widening are	بیا راته او خاندې دَ شونډو په سس
of the smile	ډک دَ موجونو سمندر شمه زړه

(John Thomp son)

دَ فرانسیسی دَ یوې هایکو ترجمه

۴ـ ع

vent dérangé,	هوا ته او ګوره پاکله شوله
on dance al' orage	دَ طوفانونو په اوږو الوځي
c' est nuageet dobata	ستا لوپټه او دَ اسمان وريځي

دَ عربي ژبې هایکوګانې او ترجمې

۵ـ ع

دروغ دي ټولې دَ دنیا دا ویرې
که دې رښتیا دَ کائنات اولیدل
دلته لویې ټوله الله لره ده
کذب کل الخوف کذب
احق الحق فی المعالم
الله اکبر الله اکبر
(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې ځمه راته ورانديږي ته ئې
په هره لاره هرګوته پېښ قسم دے
دَ الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
اىّ زمانٍ ايِّ مكان
يزوى الصوت الله هو
(مترجم پروفيسر عطيه خليل عرب)

دَ فارسې ژبې هايكوګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس توئيږي	گرية كم كم است
بلا موده اوشوه زما دننه	از زمانه يا در دل
دَ يو موسم حکمراني جوړه ده	يک رنگ موسم است

ع۸

داني باران دَ پشکال داسې وو	باران امسال
دَ اونو پاڼې زعفراني شوې تولې	زرد پريده برگ دل
او ديوالونه مې دَ کور راشنه شو	سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

د سندهي هائيکوګانې او ترجمې

۹

غرونو ته اوګوره هيڅ غږ نه کوي	گم صم تيا ڪهسار
خو چې آزار ورسې شوی دے نو	ماڻهن کي پيڙ ڏسين پيا
اوس د پيرو عذاب انسان دل کوي	صد بن جا آزار

(اقبال حيدر)

۱۰

لهسې نه ځان له تندې اوړنې ته	ياتي جا جهرڻا
ورسې لړ غونډې لمتون خو اوکړه	گولڻ سان ملي ويندا
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده	منان مرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوڅې هائيکوګانې او ترجمې

۱۱

دا زړه مې لهسې بې قراره دے کښې	بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده	موسم انت و دارانی
د منزلونو سپورې لرې نه دي	دور نہ لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ع

زۀ هم د مینې د احساس قیدي یم — مهرءِ بندیگ آں

راله که غم که خوشحالي راکوي — درد بخشیت که دشی

هر څه چې غواړي د جانان خوښه ده — یار دیه کو لیگ انت

(ڈاکٹر علی دوست بلوچ)

د پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ع

پړېږده د سپوږمۍ تماشې نه کوم

زۀ د ختلي نمر رڼا ته ولې

دومره د لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے ساۓ دے دل میں کیوں تکدی

میں بلندی ساں اپنواں کیہہ ویہندی

میں تے یانن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ع

خلقو ته ښکې د وفا زده کوم

اوس که زما نه هم جفا اوشوله

ځان له به یو په دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں دا

مینتھوں جے بے وفائی ہو جاوے

دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

ددې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځاے کېږي او په کوم پړاو بیلېږي.

بې ځایه به نهٔ وي که د جاپان د ځینو نماسنده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع ۱۵: اوبهٔ په غځه رابېداري شولې
نن چې نا سایه یو اوده تلو ته
یو د چینډخې چې ټوپ او وهه
(باشو)

ع ۱۶: څومره بې کچه زړهٔ راښکون دے پکښې
دا د دوؤ غرونو مینځے کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندې پکښې
(باشو)

ع ۱۷: بېخې ورک ووه یواځې ووه
چې مې یو اوچه ځانګه ماته کړله
د زړهٔ د خلاصه مې ژړلې دي نن
(شیکی)

ع١٨ دَ خاموشۍ رانغور جادو دې پکښې
دَ چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

ع١٩ که دَ ما بنام تیاره خوره شي نوځه
نرګسي سترګې چې اور اونیسي
دَ زړهٔ په لارکښې مې ډیوې بلې شي

(بوسون)

ع٢٠ تهٔ دَ مارغانو وینا واوره کنه
وائې جهاز هواکښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نهٔ ورکوي

(یا ماکوچې)

ع٢١ ورځه زمونږ ه په سر اور وروي
دَ شپې موږ ئې حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړي څوک

(سانتوکا)

ع٢٢ ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم ښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نهٔ ده

(سانتوکا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲۳، واوره، هوا او د باران شرقا وي
د جدایۍ په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ

(اِستا)

ع۲۴، اُف دا سپين ږيرے بوډا او وينه لن
چې سر وهلے پر وهلے ګرځي
په ادیره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِستا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځايه راوړلې شوې دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بيا په دې پيرايي کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاړه چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هايکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو د دې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

Scanned by CamScanner

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَ موضوعاتي ارتقاء نه هم را تېره شوې ده نو بايد چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ څه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ورګرځولې کېږي.

دَ هایکو دَ موجد او باني "باشو" رائې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ باشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَ هایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې دَ ګڼو نندارو او تماشو سپوږي هم پېګرا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا اوکا شیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَ هایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې ئې دَ انسان دَ داخل پټ پټونو ته ور ستنې کړې خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یو ځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بنګاره اعلان اوکړو.

"بابا شی اِسّا" د هایکو تخلیق د زبېښلي طبقې
او د ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلي
او رټېدلي ژوند د اظهار سره اوتړلو -
او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکونکیو سرخیل
"سی، شی ماساکوچي" د هایکو د تخلیق خوره جولۍ
کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائناتو د تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل -
بهرکیف د موضوعاتو د تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه - خو په جاپان کښې د هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او
د فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نوو نفي
اوکړه - د دوي په خیال تېرې لمحې او د فطرت د
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي
د جاګیردارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه
کښې د خوب لیدلو عادت پرې نښودلو -
ددې اختلاف په شا د تخلیق د ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط
د (Serious Artistic discipline) متقابلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي.

ترڅو چې د پښتنې هایکو د موضوعاتو تعلق دې نو پښتنه هایکو په دې لړ کښې په ځان لمېځ قدغن نه بردي. هاغه توري هلې ځلې چې د پښتنو د ژوند تصوير ترېنه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځايوي.

البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نه راولي د پښتنې هایکو پېر ايله چالله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حيواني خواهشاتو لټون اوکړه. يا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے.

زه دلته يو وارې بيا دې خيال اعاده کوم چې پښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصيرت رازېږولي ده بايد چې رعايت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کامیابه او معقول هيئتي تجربه نه وي شوي. نو د بې ځايه اختلاف سنګر پرېښودل عين روا داري ده. او بيا هسې هم د يوې کاميابې تجربې ځانه غند نه زېږي ته نقصان ورسوي.

د موجوده پښتنې هایکو کښه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او ځپله جامه یې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هایکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سیلابونو او انګازو ګټورې لحظې دي. پښتنه هایکو نه یواځې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روایت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلې هم خوړې ګیا ده. پښتنه هایکو د فطرت او روایت په ګټهیږېدونو پښه نیولې د ژوند تر تبدیلي لحظې رانیسي او نوې تنظیمې او هنرې ساه پکښې وړپوکې. دغه رنګ ځان له د ځې سره راټولوي.

باید چې پښتانه هایکو لیکونکې د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخلیقې چینې او د ځان دننه ریښتیا په پوره هنرې پوستوالې او روانۍ سره رایوځای کړي او د عظمت او رفعت نه هسېږېدونکې ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. یقیناً چې هم داسې به کېږي.

په ډېر درناوي
اظهار الله اظهار
لیکچرر اردو څانګه اسلامیه کالج
پېښور یونیورسټي
نېټه - ۲۱/۶/۲۰۰۲

حوالې

۱- اظهارالله اظهار — راته غوږونو کښې بنګړي شرنګوي

۲- اظهارالله اظهار — کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لیکې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — د بنا ستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئې مې دا ده چې بنده يُمه ستا
بريت اخر اووايه په څهٔ تاؤ کړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نهٔ ده

❁ ❁

دَ اخري رسول امت کښې يُمه
اوس خو زما او دَ جنت تر مېنځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څهٔ شي خبر

یو نوی داغ مې په لمن پرېوته

چې د ګلاب څانګه کښې ګل ښکاره شو

❁ ❁

زهٔ د چا ملاسته غوا هم نهٔ پاسوم

شیس یې ځکه ستا د چم لېونې

ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

څه دې د ورانۍ ایښې غونډې دے

ښهٔ به وي دا چې درته ګورمه نه

څو به د ځان سرهٔ په جنګ اخته یم

دَ زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې دَ ځیګي ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه ترېنه راپاسېدمه

❁ ❁

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کړم دَ محبت، چرته چې
دَ ریل پټلۍ دَ غر سینه پرېکوي

❁ ❁

څومره شرمېږي دَ ښائُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
راننه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

بې روزګارۍ چې مې ځکه اولیدې
ویل ئې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به ټاقیانو پسې نه ژاړمه

شیریني ژوند د شوکیسو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیورې ته خوب مه کوه

رب دې اباد کړي خپل کوروڼه په دوي
خو یو ژور سوچ کښې راګیر شمه زهٔ
پېغلې چې مانه اټوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ا لېونی سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي ته
نو زهٔ به یم ستا یو وېشتمه ښځه

زهٔ چې ترې لږ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کوږ در غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

په یو غوږ ځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونی پېغلې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړهٔ کښې وایمٔ داسې مړ به نهٔ یمه
چې مې د سیند چپې تر لرې یوسي
دنګه غړۍ ئې نوره هم پوره شي

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

مینه په ځان ګواښي نهٔ رد کوي
تا باندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغور ته تېښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپین لو کاروان ته لار مهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر و نه دَ ښکار
څه کور ته څه! چې ته سر توره نشې

❁ ❁

او ښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندیښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❁ ❁

در سره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خپل نه مې توبه شیریني
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

پکار مونه دي د فریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پورې خندا مه کوه

❁ ❁

مینه په هر موسم کښې خوند نه کوي
په سره غرمه له کوره مه راوځه
د پښکال تاو دې میراته نه کړي

❁ ❁

ستا د قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکۍ
د سنډلونو په زور قد لویوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَزي خو
دغه يو څو څاڅکي باران شيرينې
ددې وطن دَ زمکې تاوُ زياتوي

❀ ❀

د سمندر سفر راياد کړه کنه
رانه چاپېره طوفانونه ووخو
دَ ډوبېدو راسره وېره نهُ وه

❀ ❀

کور کښې دَ سپر اوړو درک نهُ لګي
خوځان دَ هيچانه هم کم نهُ کړم
دَ وخت درې خمېره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافرۍ مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې نمر خاوَرې شو
دَ کور دالان دې پړېوتۍ اوخوړو

❁ ❁

دَ یوې پېغلې داېڼې ې لوسته
ورته حېران شوم، ما یوه لحظه کښې
کښې بربنډې فرښتې اولیدې

❁ ❁

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وژنې ئې موږ دَ خپل وجود تاووَنه
لا پشکال باراني شوے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا آواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

❀ ❀

خنکه مړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ ښهٔ دې تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپټوې هسې

❀ ❀

•

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نيمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه ځُم دَ پلوشو په اوږو
زهٔ ددې خاورې سره مینه لرم
خو دَ اسمان فکر مې هم کومه

❁ ❁

ښکرې دې مات دانه وانه پراتهٔ دي
له تانه زار، راسره ضد مهٔ کوه
پرېږده چې فکر دَ روزګار اوکړمه

❁ ❁

زمونږ دَ کلي ښې اسروځهٔ شولۍ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مرو
هېڅوک ټرېفک دے اوګڼه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستې دې سکړې دَ ځوانۍ تاوونه
وېمه چې بېکل دې کړم خوشحهٔ اوکړمه
سکروټې نهٔ بږدمه په ښو نړو دګل

❀ ❀

څوانۍ منم له موره کمه نهٔ وې
خو که زما په کور کښې ګوتې وهي
هسې به ژوند دَ خپلې لور خاورې کړي

❀ ❀

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي
او دَ پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړهٔ درزا دې سوا شوې نهٔ وې
تو بیا دا ستا غوږونه سرهٔ ولې دي

❀ ❀

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تیلي فون تلې چې اوغږېږي
وېم که څوک ماله په مرۍ غلي شي

❀ ❀

خوایږهٔ د مینې راپېږ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
نو کېږ چاپېږ توری مچۍ والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شې د ښائست یادونه
لکه چې اور د ځنګونه ورانه کړي

❁ ❁

پېغلې ځواني دې د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي د یاران شبه شي

❁ ❁

فطرت ښائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره وخاندي ګلونه د رنګ
د ربل پاتلې چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه یې وننګینمه نه ویستم
خو د فطرت ځنګلي وحشي داسې دے
چې ښسځانو له پناه ورکوي

❁ ❁

د خدای رحمت هم امتحان دې کښې
چاکښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدایه شته مدام د ژوند سندرې وایم
زه د بسمنې چا سره نه کومه
ما د خوږې چینې اوبه څکلي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اووینه
چې دَ درد څړیکه په اسمان خوربږي
دَ اور بخرې دَ یاران څاڅکي شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبوېو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصویر په داړ ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا دَ رنګونو لوګه رانیوې

Scanned by CamScanner

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوی
باران ورېږي او فصلونه سوزي

❁ ❁

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
چې نه هوا که هم راوالوځې نو
د چا غریب په خونه اور پورې شي

❁ ❁

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړي
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې څه نه ویني

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نهٔ
دومره دې ستړکو کښې وحشت ولې دے
ته که دَ ښکار سپو زغلولے نهٔ ې

❁ ❁

کور ته ورځه رب دې سر تور ه مهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ دَ لوګي والوځي

❁ ❁

دَ ښار مېړ منې خپل خاوند ته وئیل
خدا ئے شته له تا ئې ستړکه هم نهٔ ږدي
ستا دَ دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرنده مدام ګرځي په زور دَ اوبو
ته تربنه لاس واخله نو ځې به ډوبې

❀ ❀

که درته غین نهٔ کوم تېر نهٔ اوځې
پرېږده بې خونده دېر دي بنهٔ پېژنم
تهٔ دَ موګي په زور تړپونه وهې

❀ ❀

پېژندګلو نشته دَخور او دَ لور
د دې وطن زلمي خو داسې نهٔ وو
څوک مي دا زهر ګړوي وينه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ په ساحل د سمندر ورک شمه
دَ درد دَ زانګو سېل راوالوځي او
دَ اوازونو په مړی غلے شي

❁ ❁

دومره اوچت تۀ پوړونه ختله ولې
زما خبرې تاته هم غوږ کښېږده لږ
څوک دې الوړے اوږنده نکړي

❁ ❁

دَ سر پروا مینه کښې نۀ کوم څو
دومره زما قتل اسان مۀ ګڼه
زۀ څه ویستلې اوبۀ هم نۀ یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروت که د سلو پر دو شانته یمه
د نظر پرق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاودلی نه دی

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیریني ته چې مې په خنګ کښې نه ئې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالیږه لیونی که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران تهٔ وروي

❀ ❀

څه ته مې زهر خوړوه ویته کښې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❀ ❀

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څُځې چې سوارهٔ شو دَ هوا په اډکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کتو کور دې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا بانـدې اش نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویې شي خورې
په اور کښې اوسوزې وږمې د ګلو

❀ ❀

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې ګیر نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو ټپوس کومه
په نیمه شپه دَ سمندر ننداره
رانیسي ولې دَ اسمان لمنې

❀ ❀

دَ غټې غوښې نه پرهېز کوه لېږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو څوړ کړه دَ قهوې پیاله کښې

❀ ❀

دَ خودداری دَ اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګېن مه جوتې خورمه زۀ
چې ما جوته دَ چا خوړلې نۀ ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومي
د خپل رفتار تېزۍ د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوي

❀ ❀

د زړه د درد منزل سر ښنګه شي
مینه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د واورې ځم دے زر ویلي شي

❀ ❀

په سمندر کښې ړنګ مړ شي غرونه
ته چې پسې پسې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ ټوټې اونه چوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژوندے ستا د لیدو په امید

ولې د نمر د پلوشو سپورې هم

تیاره څاپېره په ګودر خوروي

❁ ❁

اوس پخپل وس پخپل اختیار کښې نۀ یم

ما چې رنګینې لوپټې اولیدې

د زاړو سپل ځان سره یو رمه زۀ

❁ ❁

ستا د بنا ګشت لمبې مې مرې په زړۀ کښې

خپله پسته سینه کښې زور راکړه لږ

د ژوند دا شورې چرته کلي نۀ کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټيټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شېرينې
شفق شفق ټادر په تا غوړوي

تا چې تر منځه لوېشته اووېسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته په فانوس زه په ناموس پسې ځم

پوې شو مه اوس چې پښتنه پېغله يې
مات چې کړل ما ستا د زندان سيخونه
تا د پيشو پښې په ما خنې کړې

Scanned by CamScanner

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زهٔ لا په دې فریب کښې کښېږ ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستلے نهٔ شي

❁ ❁

کله کوڼکښېږي دَ سندرو ژبه
دېر که ئې غږونه په شا او تمبوي
او د رېږي نه' دَ 'اوازونو سفر

❁ ❁

زمونږ دَ کور چت که راځي په مونږ
شکر په دې خبره هم او پا سو
چې په تالا ميدان خو پاتې نهٔ یو

له حده نه نه اوځم خوځه اوکړمه
د هاغو نرمو ګلورینو ښونډو
چوته چې اوښکه، چوته چوته شم

اودرېږي نه د قیامتونو سفر
څو چې په کوږ کښې چینګې سغلې شي
اواز د تندر غورځېدو واورمه

څنګه شي ختم ازمېښتونه د ژوند
چې یارانونه د سپېرلو کېږي نو
یوسي شیبې د لوګو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګي ته لاس په خهٔ او بنایم
ستا د تندي ګونجې لیدلې دي ما
زما د لاس کرښو کښې هیڅ نښته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
او به په ډانګ باندې بېلېږي که نه
دې کښې یو پلار په څېر ځې ډزې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه ډېر لرې یُو
یو نسې ستر ګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور درپورې مه شه
ته چې په کږسه کږسه خاندې جینۍ
پام کوه ماته زاترغاړه نه شې

❁ ❁

کږې مې یوازې د مابنام تیاره کینې
چې خپل غرور تر ېنه لمبه پورته کړې
بیا مې په سرهٔ غرمه کښې سپوږمۍ نیسې

❁ ❁

دا چې د غر په چینه خځه شوې دې
ستا د پېښنې بېو شړنګ را اونیسي او
بیا مې تر لرې انګازې خوروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشئ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښی دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے د اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځي، شي له نظره پناه
او زهٔ د سیند په غاړه ناست پاتې شم

❀ ❀

د سروې اونه، چا ته نهٔ ښيښېږي
ده قدرمند په دا حال، کښې نو
نهٔ څو میوه نیسي نهٔ سیورې لري

❀ ❀

څه چې د ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چا پېر د سمندر اوبهٔ دي
د جزیرو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د دا تللو ښکالو خوره شوله جوړه
دي چې د تول کلي غوږونه ولاړه
د زړه درزا مې نوره هم تېزه شوه

جوړه تېره توره د غرخېړه شي
راشي په منځ او شلوي تال د بوړې
د پسرلو باران مې لا ژړوي

د شين اسمان باران په شرق اولګه
په کومه ورځ چې د کميد روادۀ وي
بنارسۍ په سر دې اوړنۀ وينم

Scanned by CamScanner

منه اوږده باڼه دې مه پرندوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چرته مرغۍ اونيوه

❁ ❁

زه مختورن نه يم شيريني زما
د اوښکو پرق مې ستوري هم تت کړي خو
توري چشمې په سترګو کړي دي تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غورځنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپورته شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نهٔ بدېږي
ما دَ سیندونو روانې لیدې دي

❁ ❁

څهٔ که یاران پرې دَ سپرلي ورېږي
چې دَ غرمو تاوُ ترېنه رَس وېستےوو
دَ هاغو اونو پاڼې شنې نهٔ شولې

❁ ❁

خوک هېر ولے شي دَ ژوند حادثې
هوا چې لمسي پاڼه هم خوزوي
وېم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وانۍ منمه چې سرې ئ شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم
ستا نه خوستر که دَ چا هم نهٔ ریږي

❀ ❀

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې خنکه چاته لاس واچوم
اوس خوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❀ ❀

ډېر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي
زهٔ خو خهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ دمه
تا دَ موټر نهارن په خهٔ اووههٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څڅاڅکې شته له شرم نه اوبه اوبه شم

❀ ❀

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونیوه
نو دَ بنا سُت رنګونه ټول والوتل

❀ ❀

جوړه کړې قیامت دَ لوېټو الوتل
ستورې راکوزشي دَ ګودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکې اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شي ورکه چې وریاد شمه زۀ

ریموټ په لاس ټي وي ته ناسته وې او

چینلې هسې بدلوې لېونۍ

که دې په زړۀ کښې وي ارمان د مینې

هلته راځه په بس ته بیا ځېرته چې

دَ پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

دَ سمندر طوفان مې ځان سره وړي

ستا نرګسي سترګې رایادې کړمه

پورته دَ ستورو چم ته اوخېژمه

حسن د مینې په خوند څه پوهېږي
ستا د یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې د کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښېنې
دا د احساس چپه به تا وړکه کړي
غمې تښېنده مه د صحرا شګو کښې

❁ ❁

ځان رابرسېره کړه د زړونو درزاء
د محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وړي زموږ سندرې

کاږۀ خاپونه دې زما شيرينې
نوي دلدل کښې د ژوند خخ نۀ کړي
ځۀ رانښکاره کړه چې يو لار را اوځي

❁ ❁

اوښکې خو کاڼو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې راتغله ذره
د اوچې دم دے څوک ئې څۀ اونيسي

❁ ❁

زړۀ مې يو درز کړي چې د کلي غريب
بېکرې تک وهي اور اولګوي
پۀ نيمه شپه چرته قيامت رانشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک ورکول خو وي فطرت د لـړم

خدایه شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د ده مې لوړ څه فرښته خو نه وي

✿ ✿

ساه چې د وخت جیس ته راکاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

✿ ✿

کاڼي د غره له سره اورغړوي

چې ځ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړه نه تاؤ نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې دَ سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسیینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څه وې

❁ ❁

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوې
دَ کټ په ننګه ئې بورقه پرته وې
په یوه خپه ګرځي په ټول کلي کښې

❁ ❁

خو ښه دې خپله خو وېږ مه زهٔ
تا دَ کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ دَ یوې خټې نه ټول لوښي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

ستا تورې سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زم زم په اوبو هم اووینځه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

زړۀ چاته سپک کړمه شیشې زما
د راز خیر دې درته ما کوله
خو ستا د خولې یرغولے هم نشته دے

څوک هم د ژوند په خوږو پوهېدې شي
لکه د کلي د تهاتکي مزدوري
څه د اوړو څه د بونو اوړسي

تا چې پرې شل کاله خواري کړې وي
ټغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، د ځوانۍ د مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او د یو چیک سره ئې تار اوشلوو

❁ ❁

زما په خپل زړه باندې وس نه رسي
خو چې درځمه ستا د چم په اړخ
ته د هوا څپو کښې زنځير اوتړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګ شي عذاب دَ اسمانونو په لور

لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي

ستوري مې وریت کړي په چابک دَ رڼا

❀ ❀

دا دَ فېشن جهالت لهم اووینه

اُ چې الف ته لهم کوتک وائي تل

دَ کتابونو ستړال کنبې کرځي مدام

❀ ❀

خوب ته مې نه ورېږي دي دَ تن زخمونه

ژوندے احساس مې تن سره پورې

دَ ستومانۍ ویستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسې دَ الفت ساده کې
زړ دړله جوړه دَ اوړو پوزه کړې

❁ ❁

سمسېږې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که تړې څاپېره ديوالونه تاوُ شي
اوځاندې زړ دَ کوډکو کله بيړته کړې

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنګا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووايي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بيا ستا نه ګيلې نه کوم

❁ ❁

تل مې تېر ياسي د الفت په فريب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شينشغه ښځه واوړېدمه

❁ ❁

وايم چې ښکل دې د تندي کوڅې کړم
زړه کښې چې هيڅ د مينې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته رایاد ستا دَ لیچې خوانږهٔ کړې
اوس چې دَ هر چا ټیټلې فون راشي نو
خدای ګو زما دَ زړهٔ درزاء تېزه شي

❁ ❁

شیرینې زړهٔ دې لاندې باندې نشي
اُچې ټوټې ټمانچه کړ ځوې
خدای شته ویرېږي له هاګې دَ ډزه

❁ ❁

ستا دَ خپلوۍ ارمان مې هم اورژېږي
خو ساه چې اووته دَ ګل دَ زړهٔ نه
نو سر تور سر مې خوشبوې اولیږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلے نهٔ شي دَ بنائُست رنګونه

تهٔ ګوره ګے ئ دَ فطرت لاسو کښې

دَ موسمونو په فریب تېر وځې

❁ ❁

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي

دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي

ما دَ خُنکل طوفان کښې مهٔ کېږوه

❁ ❁

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي

دَ محبت یوه نازکه خندا

له تاترې دَ سترګه هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو ځغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهوي

❀ ❀

څوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووړنې د خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرے نهٔ یې ته
هسې غرمبېږې د لومبې بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیچا ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړې
او روڼه کړې د رڼا جامه کښې

❁ ❁

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي، څوک به اور سوزوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خود سرې خو په ماسره ګرځوي
که چینګنړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم محلت کښې په حلوه اوورېشم

❀ ❀

بنسېرازه پېغلې دَ وادهٔ ته ورستو
خوند داسې دارېوي تپوس مهٔ کوه
لکه کتهوی کښې چې کبان پاخهٔ شي

❀ ❀

حد ماتول وي هسې ځان درکول
اخر به ماته شي يو ځز به اوکړي
څو به هوا په يو کنهی کښې پوکي

Scanned by CamScanner

بل چاله ورکړه دا ښځې غېږه کېښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوړې په خوږو ښځهٔ کوم

اوس که څهٔ وایُم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

نو لے چې مار له په مړی غلے شي
دَ غوږ پرده مې دا اواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملی نهٔ شي دَ څوانۍ زورونه
دَ سمندر دا کم ظرفي اوونه
په يو غور ځنګ باندې اسمان ته رسي

❁ ❁

چې دَ ښې زړه راياده شوله
زهٔ ستا دَ لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشرهٔ

❁ ❁

مسافرۍ دومره اساني نهٔ دي
چې څکن ونو کښې دَ ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نيمه شپه ستا دَ راتګ انتظار
پروت يم چې وسپه دَ اسمان لاندې
لاړې په ما باندې څلی جوړوي

❁ ❁

لو تيه مې مه دَ دلاسو په خريب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
راله غلبېل کښې اوبه مه رانيسه

❁ ❁

چې معمولي تبه په ما راشي نو
دېبنه مې ناسته دَ پالنګ سرته وي
په سر مې توله شپه زورونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قېد کېږي نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شونو څهٔ
مراوي لا نهٔ دي ستا دَ ياد ګلونه

❀ ❀

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بيا شپې رڼوي

❀ ❀

ما ئې تر منځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دوارو دلو خپل دښمن ګڼلم
لا ئې په پردي شر کېږي سرا وخوړهٔ

Scanned by CamScanner

یو دردېدلي پښتون ماته ویُل
ما دَ مرګي انجام هم اولیدو
ځکه وېرېږمه دَ خپل سیوري نه

❁ ❁

خدایه شته چې مرګ مو هم وژلے نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❁ ❁

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده دهٔ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس به اخر چرته اوړم
ستا دَ تصویر سترګه رنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیریني زما
تازه هوا به اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شیرینه دا هم اورېدلې نهٔ شي
ورته چې وېم زما بریې خوبنه ده
زړ شو نړې او چې ځي اننګې ته اوځي

Scanned by CamScanner

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پړده کښې نغښتې پلوشې د نظر
زما په زړه باندې تیاره راولې

❀ ❀

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم ارام ته نه پرېږدې ما
زر دې واده شي چې ترې خلاص شمه زه

❀ ❀

منه د طمعې کور خالي وي منه
څه په جرګو باندې صحرا ته د ژوند
باران چې راشي نو طوفانې اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر باندې هم ناست نهٔ دې خو
وائي جهاز کښې مې سورلې کړې دي

دَ پېغلتوب پچې راپارې نهٔ کړې
بلا موده اوشوه شیرینې زما
چې هرو خوله مې په خوله ایښې نهٔ ده

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کره دَ تلوخوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شوې نهٔ

اُ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ بنسټ ګڼي
خو اَزادۍ يې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووايي بام ته رسي

❁ ❁

هاغه خوبونه مانه هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوړکو چرګو به هاګۍ شاربلې

❁ ❁

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه
ستا په بڼو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پرېوځي

که ئې ګوانښو نه دَ نظر لیدې وې
نو مشرانو به وېشلې نهٔ وو
جنګ نهٔ یا ښلُلې نه ګټلې بنهٔ دې

✿ ✿

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مـــداري لور ده شیرینه زما
پړې راسستې کړي پړې راکاږي بیا

✿ ✿

چې خپله نیولې راته اودرېږي لښن
نو دَ بناښُست سپړلي تلوار اونیسي
خدانه به وش شي چرته کړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېسي سیند خوځېږي کولی نهٔ شم
یوه دَ مینې سند دریزه چنپه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❀ ❀

شیرینې خومره زړهٔ راښکون ووپکښې
تا مې مړه باندې چارهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصویر ښکلوو

❀ ❀

سوځ مې کاوُ څومره بې رحمه دَ ژوند
بر بوکه مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوي

Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي ووخو

چې ته راننغلې نو شیرینې زما

کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❀ ❀

څه خوندور د مینې جنګ دے کنه

زه چې ترې پورته په کوټه اوختم

اد اشنا مینځې ته راکوزه شوله

❀ ❀

د ځې سرخي مې په اوبو لاهو شوې

داسې بدل کړم ازمېښتونو د ژوند

لکه چې سرو سره پاره اوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

منافقت دَ ژوند وژلمه خو
نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه
ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

❁ ❁

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله مخې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❁ ❁

ښځهٔ ورته په ده خو غږ نهٔ کوي
اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ ګلې کېږي
هره ورځ څو مره حادثې زېږوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو
چې ستا اوږدهٔ باڼهٔ رابرند شي په ما
دَ خپل ایجاد لاره کېنې ځنډ جوړ شمه

❁ ❁

دَ لوګو مینځ مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بناسُت ګلې کېنې سپومات کړمه

❁ ❁

لوبې کوه نهیځ درته غږ ته کوم
ستا دَ فرېب فرېب بناسُت نه لوګے
زهٔ دې دَ ژوند په حقیقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېم که څوک ماته اوازونه کوي
په نيمه شپه رانه خوبونه تښتي
بيا به پېريان بوتل کښې نهٔ بندوم

❀ ❀

ځپې مې د سترګو نه راغلي وو خو
څه راته وېل تا يې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصوير مئين شومه زهٔ

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نيولے نهٔ شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځان نه خوزېدلے نه شوم
ستا بېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❁ ❁

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېزه مې درزا شي د زړه
د بنا پېړ و وطن کېنې ژوند تېروم

❁ ❁

خپله خپل ځان راتېولولے نه شي
د اباسین چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا پاندې مئین یمه خو
مینه د نورو سره څنګه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

ستا لوپټې ځان کښې را نغښتې یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

زهٔ سر د لاندې راګوزار نهٔ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لارو کښې
ستا د وجود خوشبوئ رقص نکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لپو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زياته شي

وائې دَ خپل زړه نه مجبوره يمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زړهٔ ښکلوم

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نه دي
بس يو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❁ ❁

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

❁ ❁

زهٔ به دَ څهٔ لهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښتې شي زما
بیا د سینه په سر هوار ګرځمه

❀ ❀

سمندر رونه مې خوټکېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شي

❀ ❀

زه چې د خپل یې ژړا اووینم
هیڅ په ځان پورې نه شمه پاسه زړ
ځان د مور غېږې له وراورسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي يمه نه پير فقير يم
زما په قبر دې ميلې نه لګي

لمبې دې د مينې په خوند پوې نه کړمه
ستا نازبينتو ب له سره خلاص نکړی ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمغې سپين بږيري مزدور ماته ويل
د لونو ګټې ته خو لاس نه نيسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه

اوري بچي چې مې په خوب اوده شي

لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واړې زه خپل پالنګ ته ځان رسوم

نوره بېخي ایسارېدلې نه شم

ستاسو کتونو کښې کټمل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه

خو له وطنه چېرته اوتښتمه

خلق مې وژني که رښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته دَ کور لاره هم یاده نهٔ ده

تا چې ورونه دَ زندان لرې کړل

اوس به دَ زړهٔ دردونه څرته اوړم

❁ ❁

څهٔ که دَ شپې دَ بلا خوله وازه ده

خو زما لارې له راتللې نهٔ شي

زهٔ ستا دَ سترګو په رڼا پسې ځم

❁ ❁

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے

خوک چې له غاره دَ نفرت را اوځي

دَ محبت توره ئې سر غوځوي

Scanned by CamScanner

راباندې پوے ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

✿ ✿

تا ته ګناه نشته شیرینې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په توده زمکه قدم ایښے دے

✿ ✿

یو اکائې ده ټول د مینې جهان
اوږده بانه چې اورکي پاسوي
ستورې په نیمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونه ځي ویرېږمه زه
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زما د زړه درزا، هېره شي

✿ ✿

ځان چې په ماهسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاړه واخلمه زه
تر څو به تا ته اوازونه کوم

✿ ✿

چې ئې د زنې خال ته ګوتې نیسم
شیرینه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زه سپینه یمه توره نه یم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصویر ته په زړه کښې وائې
د تورو غرونو پناه شوې ئې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

❀ ❀

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړې

❀ ❀

کني نو ما به څه څه نه وو کړي
خو د رشتو مېنې کښې راګېر داسې یم
خوب هم په خیله خوبښه نه وینمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيمارۍ که ډېره هم لويه وي
د رب د فضل وړاندې هيڅ هم نه ده

❀ ❀

د ذهنيت نه ئې خبر يمه بنسه
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګر بستي بلوي

❀ ❀

زه به ورخم د حادثو مخې له
که مې د ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلی برق اوویني
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❀ ❀

څوک نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سیلاب اونګي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

❀ ❀

کومه ښکلا دې وایه او ستا یمه
ستا انګي چې مراوي مراوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

نور د سپرلو په ذکر نهٔ تېر وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو تر هغه ستا یوه ادا جوړه شي

❁ ❁

څه خپله لار نیسه پروا مهٔ کوه
ماښکے چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر تر هغه کشتۍ ډوبوي

❁ ❁

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښتلي د حالاتو شپه نو
چاپېره پړق د اورکو اووینم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن ورېښمې دې بښکل کړمه نو
بیا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځانېږم
ما لولکۍ ځان سره والوزوي

❁ ❁

داسې دَ ګلې دَ چینې په غاړه
چې ستا ښائست داله اواز راکوي
زما سندرې به کوڼکۍ ځنګه شي

❁ ❁

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ فرېبونو مرحلې غوښې کړه
چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ ګلې او دَ بنسار فاصلې
کښې پرانستې جینکۍ راوځي
او طوفانونه سر راپورته نه کړي

۞ ۞

نمائشونه دَ جلوۇ مه کوې
زمونږ دَ ګلي دا کچه کورونه
دې طوفانونو ته دَ تپنګې نهٔ دي

۞ ۞

څوک تر هغه سترګې پرانستلې نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاډ
هغوا راوړي دَ لوپټو سپلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیرشمه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پېژندلے نه شم
پر دو درشلو مې نظر یوړلو
زه دَ خپل کور په دروازه تېروځم

❀ ❀

ا دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اکې یوازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نږدي

❁ ❁

اووایې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څه چې کونترو ته داڼې واچوم

❁ ❁

بې شکه ته ئې زما وهم ګڼه
خو زه په لېچا هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په مرګ د غوا څپاړه رانښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدای شته زما نه کلیمه هېره شوه

❁ ❁

زهٔ به د دریو پوړو هندسې شمارمه
ته که د خپل مدار نه اونهٔ وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل ورځ دې زهٔ اوُلم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خېر ونه غواړې څه له

Scanned by CamScanner

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسهٔ په اخلاص راسره مینه اوکړه
زهٔ په ګواښونو دړکو نهٔ مرمه

❁ ❁

زهٔ په الوتې لوګې پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلخې اولیدهٔ

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې ځاځې پکښې ولاړه وې دتهٔ
تن مې هم هاغه اٴینه ماته کړه

ذرې ذرې شې دَ ښکارې تېږو پکه
ساګانې اوځې له تنګو پېغلو نه
ته چې دَ زانګو په سېل ډزې کوې

❀ ❀

خدای شته چې ځان به په خمار اوچېم
خو که مې یاد وې دَ ښائست مېن منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

❀ ❀

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
دَ خپلې مور یوې خندا ته به زه
دغسې شل شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حادثه هم معمولي خو نه ده
پیغلې چې ما سره تصویر ویستلو
ګوره زما کېسه کښې رېل ختم شو

❁ ❁

ګام ترینه څنګه په خفګان واړوم
لکه د بُت مې ځان ته ګلک اودروي
یوه لحظه کښې د پېړو قیصه ده

❁ ❁

شیرینۍ تا چې ورته ګل لړه کړو
سیند خوږې شولو په واک کښې نه دے
د ګلي سره خوله ماشومان ړوبوي

Scanned by CamScanner

څنګه راغلې یمه ستا کلي ته
شیریني هیڅ رانه تپوس مه کوه
ما د خپل زړهٔ دپاسه خپې ایښې دي

❁ ❁

سر چې مې غوښې کړې نو شیرینه زما
وایي زهٔ دا د وینو کربنه ګودم
چې د دریاب اوبه یې چرته اوړي

❁ ❁

وه لېونیه له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستوماني لړه ویستل اوغواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
دَ گل خندا هم حادثه ده دَ ژوند

شیریني اوس اووایه څه اوکړمه
ما دَ خپل زړهٔ دَغل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

پرېښ ده چې دغسې دې خلق رټي
درته به کُفت قدري چاکړے نهٔ وو
خو ستا په خوله کښې هډو ژبه نشته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ ووختې

❀ ❀

دا سادګي ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
دَ لوبټې دَ لاندې ځان پټوي

❀ ❀

پلار دې زما بابا ته بښنه کړې دې
که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې
ورشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېکړې بنسټ ده
داسې چې بوسو کښې اوبه یوځي نو
هسې نه ورسته ترې لانجه جوړه شي

❁ ❁

تو پوهنه بنسټ نه وي نادانۍ جینه
که لاس اوږ خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به د سترګو لګېدو نه اوځي

❁ ❁

د کلي دا دستور مې خوښ نه شو لو
سغلې کتوې په نغرې پرېږدي او
د ګاونډي کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې انګړ کښې به چړقاؤ کوو تا
او زه به تاسو کړه درغلمه
نو څو مره خښې به تړې جوړې شولې

❀ ❀

په زړه کښې ځان سره کړم ریبمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❀ ❀

خاورې څوک پوې شي په خوند ونو دړوند
زموږ وطن کښې چې سپړلي راځي نو
لوږه د مينې په اوګو سوره شي

Scanned by CamScanner

د سیخکو غوندې ژوندون دے زما

توره تیارهٔ کښې پلوشې وېشمه

د کلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین بږیرې په ژړا کښې ویټل

لو نه مې تښتې ایسار بږې نه اوس

بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❁ ❁

خاوُرې به وده زما قام اوموې

اونه چې هم دلته راپورته کړي سر

زلمي ئې څانګې په تبر ونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

د ژوند يوې غرمې دې زور اوبه کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

يو د اتيا کالو سپين ږيري بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاؤ شي له ما
وایم که ستا د زړه درزا تېزه شوه

❀ ❀

ستړې چې مانه اړولې دي تا
زه د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانې مې د وجود اووځي

ته ګل فروشه، زه مئین د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلۍ زه په شپېلو پسې ځم

❀ ❀

اووانۍ دا فضول خرچه نه منم
هاغه مېرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانځې خورمه زه

❀ ❀

ساده جینۍ ځې هسې ځان ولې خورې
هغوی د شمعې وجود څه اوزغمې
څوک چې په ګلې کښې سکاره پېټوې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څومره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شيشې خېژوي

❁ ❁

لمحې د ژوندون غوښتنې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې يوه ګښته کړې وړاندې کړه

❁ ❁

دا بې حسي به ما نه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غورځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصوير په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده

ستا محبت هم اخبارې بیان شو

دَ پروف خامه پکښې بلا دېرې دي

❀ ❀

دَ ژوند په داسې مرحله کښې یمه

هر یو ماشوم چې راته اوخاندې نو

زما پرې مینه دَ بچو ماته شي

❀ ❀

چې یو طوطې مې بندیوان اولیدو

ویل مې کیس جوړ په پنجره کښې شومه

رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې وریځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسېد ونکي ئې سېلاب اوړي وو

✿ ✿

خدائے شته د کور مې دروازه نشته دے
خو زه راکښې په دې فريب کښې يمه
چې هوا کانې ماته ور ډبوي

✿ ✿

زړه مې درزېږي چې ئې اونه وينم
د سميّه او د نعمّان مينه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خیال اوباسه ستوماني شیریني
څه بې حجابه دي دَنمر پلوشې
ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درنې وريځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو ويره ده

❁ ❁

اے دَ رنګینې لوېټې مسې منې
ته چې اودۀ یې او سیلۍ والوزې
وېرم که هندو رانه کشمیر یوړلو

Scanned by CamScanner

دَ کودرونه دَ بنائست بلبله

چې دَ اوبو څاڅکي را اولي په ما

نو چارچاپېر په کلي اور پورې شي

❀ ❀

ته که سوره شوې دَ هوا په اوږه

خو دَ اثر نه مې وتلې نه شې

زما دَ اس رفتار به تا لاندې کړي

❀ ❀

زه چې سر تور سر جینکۍ اووینم

په زړه کښې ځان سره کرم رېبمه

دَ وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېړمنې نیت که دې صفا وي د پېین
بیا په وېښتو ولې حضاب لګوې

⁂

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه درياب د کلې
کجه کورونه په اوبو لاهو کړې

⁂

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس
که زما سوی ځې ته پام نه کوې
ما سره هیڅ نشته ثبوت د مینې

Scanned by CamScanner

مینې د زړې ماڼۍ ګرځمه زه
تا چې سپینې پوړۍ را خطا کړمه زه
یوه لحظه کښې ژواندانه تېره شوه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوړلے نهٔ دے
وړې چې ځان باندې خوارې کړې دي
څو د خندا هسې چې زده نهٔ شولو

❁ ❁

دغه احساس به پېچا اورې ما
پېغلې چې هسې هم تندې کړوي
وايم که ماته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زه مرمه خو خوا ږه به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبو و

❁ ❁

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوپټې نه چې مفلر جوړ شو لو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❁ ❁

دغه علت به تر پته خنکه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زه
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوي
بیا به خپل ځان راټولولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اوویښم رواني اوبهٔ
ویم که په زانګو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګي په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور بېخي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هګو ناسته وي

❁ ❁

دَ موسمونو جبر اوخوړې جوړه
دَ ښار پخه بنګله چې، تهٔ پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❁ ❁

نو دَ کهبل تارونه مهٔ خوځوه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راته لوګے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم روانې اوبهٔ
ویم که په زاڼو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې په مروړې بیا ' خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وهٔ لوګید په فاصله تړې اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور ښځې ته لري
نو چرګه ولې په هګو ناسته دې

❁ ❁

دَ موسمونو جیب اوخوړې جوړ
دَ ښار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

❁ ❁

نور دَ کېبل تارونه مه خوروه
زما دَ ژوند تصویر ترې نه ساز ېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

له دې دښمنو نه بهر راوځه
لاکه خبرې یې زده کړې نهٔ دي
دَ خاروني مخوکه مهٔ پرېکوه

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را یادې کړمه

خدای شته زما دغه مطلب خو نهٔ وو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امیل
په تا نرۍ نرۍ خوله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګڼه کړو
لاس کښې مې هيڅ نشته شين يځ زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زه

❀ ❀

ستا سادګۍ مې زړه وړي . لېونۍ
ته له هغوي نه د خپل طمع کوي
څوک چې مدام ګلې کښې سپي جنګوي

❀ ❀

د انتظار لمحې قيامت وي ګلې
زه داسې څاڅکے څاڅکے ويلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونيسي

Scanned by CamScanner

چې ئې زما د پاره کور پرېښې وو
ا لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❀ ❀

دَ دوړو روغه اوس بلا ګرانه ده
لاړه دَ ژوند ترې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځي زهٔ په بله ځمه

❀ ❀

نن یو بوډا ته اُیسنې اوویل
ستا دَ غوږونو ویښتهٔ هم سپین شو خو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تېروځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کډي ژوند تېرو
خاورې سمون او خوري کاروته زموږ
ناست یو مدام له شګو پرې ی غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتي کوو موږ
وا وره د امن په غریب کډي ورکه
موږه د باز منبوکي نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپوري ته
پا زه ئې مړاوي کړي د نمر پلوشي
بېغلې زموږ د مني پلانټ غونډې دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زه د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ډولۍ کښې ئې د خیال کېنوم

❁ ❁

شیرینې ګرځم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې رایادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❁ ❁

او سنه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هغه فریب کښې راګیر به سه نه
زه د مارانو نسل ښه پېژنم

که یو څو ورځې وې برداشت به کړم
زهٔ دومره لویه سینه هم نهٔ لرم
چې تل په ستا ماشوم له پېر ورکوم

❁ ❁

زهٔ د ګناه بازار ته هم تللې وُم
خو چې د مور اوښکې را یادې شوې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پکښې نهٔ مومي د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخي نهٔ لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښي د پښتو چرته وي
د ښار درزيان چي دړله ناپ اخلي

❀ ❀

د اباديه پکښي درک نشته نګي
د شرمخانو اوازو نه اورم
په ما په داسي ځاے کښي شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د کلي په ناموس باندي مرم
ما چي مي لور بنګل کړه په دوارو مخو
يو د رڼا سيلاب کښي ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائستو نو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په څخ توری حلقې جوړوي

❀ ❀

ستا په یادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ دریاب دَ سر نقشونه نهٔ دي
چې حادثې به ئې دَ ځان سره وړي

❀ ❀

شیرینې ستا خو ځلوبې خوبنې وې
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوږمۍ هم اونخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ پابندي چې په تا نهٔ لګوي
مخ کښې هر وکې راوستلې دي ستا
تهٔ دَ خاوند ازاد خیالۍ یوړلې

❁ ❁

منم چې تهٔ ما سره مینه کوې
خو زهٔ دې بیا هم خپلولے نهٔ شم
ستاسو دَ کور چار دیوارې نښته دے

❁ ❁

هیڅ ازادي راته حاصلې نهٔ شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږه په یو بل اعتماد نهٔ کوو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل خېلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کېنې خوب اوکړه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحال يم چې نږدې راځې خو
څه! د بابا پو زه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار ميس منې ته خبر يې که نه
د يو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مره دمه شي چې ستا کوراوينې

Scanned by CamScanner

ځې مندې ترې مې د ژوند سترې کړې
سترګو نه ستا تصوير را وړاندې کړمه
زهٔ د وختو نو له ځکن نهٔ اوځم

اوس زهٔ ځځله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله ئې تهٔ
مینې زما د ځې کونه ورانه کړه

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابنکلو
اوس زهٔ په کوم تاخ کښې ځاځي واچوم

په شرق دې اولګي رسمونه د ښار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې ميلو اوليدهٔ

❁ ❁

څومره بسياره دے درياب د مينې
وېم که ما تخت د سليمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله ټاپې راکړله

❁ ❁

د يوې پېغلې بې وسې مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
نادې که ټوله د کالو ډکه شي

تهٔ راته خاندې خوشېږينې زما
دَ ژوند له خپږ نه مې باور پاسوي
ستا په ګمڅو کښې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

دَ هر سپرلي دَ موسېدو نه غمګنې
مونږ دَ نښتر دَ اونو کُړ کړې وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټې چې دي لږ هم په اوږدو پرېوځي
لکه دَ چړګې اواز نه کوي
تهٔ دَ تخليق عذاب زغملے نهٔ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساخښې له ئې تهٔ
ستړګې له تانه څکه نهٔ اوباسم
چې دغه ستړګې دې ويستل غوارمه

زر ده چې ښاړې شي جړې د کلي
اوس که زلمي چرته يو ځائے اوينم
خپله درنه او د بل سپکه واخي

سر تورې مهٔ راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ايښې ده
هلته د خلقو نه ځاې اوټي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله پاندې دَ ژوند زيری دے
هلته چې ستا سترګهٔ اننګي اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرينې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونيسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

يوې ښارې راته سلګوکينې ويل
تا ته زمونږ دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جينۍ خرابه نهٔ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم مانه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❀ ❀

اوخاندې ماته، لېونۍ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځي

❀ ❀

دَ احساساتو ژبه مهٔ کوڼکوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا کسر اکانې ضروري نهٔ کېږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

❀ ❀

خندګه به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ډېل ګاډي د پايو منځه کښې
د يو مزدور د سر ټوټې اوليدې

❀ ❀

جوړې زما ضمير په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانونه کېږي
خو د خپل ځائے نه هرو رڼې نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له ئې نهٔ راوړمه ورځم کوي
تا چې د سود په مال خیرات کړے دے
په ما حرام شه، د خنزیر غوښه شه

❁ ❁

لمسې بې ځایه اندېښنو اوخوړې
کښې نو ستا نه کښ چا پېښ شي ږنې
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

❁ ❁

تبه که ستا سر ته ختلې نهٔ ده
پرېږده د مینې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوے ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه ټپه شيرينه وائي
دَ هائيکو نو ئې جواب نشته دے
څوک دې اظّهار غوندې غزل اوليکي

هره موقع دَ لوبو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

زما ناموس له هر څه مخکښې دے خو
دَ خپل قامت پروا دې هم اونکړه
دا مې په کم فهم کښې تصوير ځايوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون در بخښلے دے خو
دومره را اووایه څنگه زما
ته مې د ژوند جواز په څه ردکوې

❁ ❁

څه لېونتیاري خپله لاره نیسه
ته ورته مخکښې ورستو کېږې څله
سپې به په تا پسې زنځیر اوشلوي

❁ ❁

چاپېره گورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل د بنکاري د سترگو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولي
بیا اٰخر ښځه ځان ته وائې په څهٔ

❀ ❀

اٰ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطي په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک ما باندې کورې وړوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویسمه
دَ ډګرکي دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شيريني
بېنځي په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

يو پنجابي راته پېغور کوؤ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سيکس موضوع باندې خبرې کوي

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

دَ کائنات دَ زړهٔ درزاء يمه خو
چې ستا دَ سترګو رڼائې ته شي
وايُم که غار کښې دَ تيږو بندي يم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک يم
شپې يې ماته لېونے مهٔ وايه
دا خو زهٔ ستا بې وفايې يادوم

❀ ❀

ستا دَ فرېب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم
دَ سمندر څپو ته ځان سپارمه
خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هايڪو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تږوله وينه
خو زما قام ته اورکې پړقوره

❁ ❁

شين يې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له يښو اوڅې شي
خو زړه به ښاخکې ښاخکې ويلې شمه

❁ ❁

دَ موضوعاتو هغې کيسې نشته خو
ستا دَ بنا ئُست لمن چې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مينې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعا غواړي دا
مات ئې کړي ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا داسې ما پاندې راتېره نهٔ شې
کنې نېږه کښې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لښه اووېسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منه

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګي
ستا ځانګېدلې پړتوګاڼې خاورې شه
دَ ځنې سرخې دې په اوبو یوړلې

❁ ❁

ته چې ځې پخې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین بچیه
دم چې په دوارو مخو ښکل کړمه تا

❁ ❁

اوس راته خپل زخمونه ښائې ځمله
چې په یو ځائے کښې ګړه ده جوړشي نو
بیا پکښې هرڅوک په غونډسکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

اوس به سنګار له دځان چرته درومې

تا چې په کاڼي زما مخ وېشتلو

نو ائینه دې د کور ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې پرې ماشه دقام لیونې

دا تهٔ د کلي په دې شاړه، لاره

اووایه هر مازیګر چرته زغلې

❀ ❀

دَ ژوند دَهرې کشالې سمون وې

لږ به دې ماته انتظار کړے وے

دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نهٔ وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ دَ مينې
ځان راته خدايګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شيرينه په پښو وس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکارۍ چې کوته په کوترې کښې دي نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما دَ تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
وُرک چې دَ زلفو په ځنګل کښې شمه
دَ بنا ښتونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

دَ ښائسټونو خوب که هم اوویـنم
دَ ازغکو ترخې اوبهٔ اوڅکمه
لهېځ دَ ځوانۍ په خوږو پوځ نهٔ شومه

✿ ✿

دَ مورولۍ جذبه دې ستایمه زهٔ
تهٔ چې پردي ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوځي

✿ ✿

دَ کور کارونه درته پښه پراتهٔ دي
غریبه پېغلې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـهٔ ناروا پېغله ده ماتـه وائي
ستا په سینه به لګوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مهٔ نیسه

❁ ❁

زیبرګې زبېرګې، سلګۍ سلګۍ شیرینې
ما دَ پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې ښې ځانونو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا دَ رښتیا خبرو تاب نهٔ لرم
نور درله ځې له درتلے نهٔ شمه
زهٔ به دَ کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څومره وير پرې په ځان، خورم خودې نه
يو څو شپې کېته، شپې دې بس

❀ ❀

مينه رښتيا د بدن وينه او څکي
لا ستا د کور مخې ته ناست نه وم
زړه مې ستومان، خپې مې مېږې مېږې شوې

❀ ❀

څه ليشتينکي مخ دې ورک شه، زغله
ا د چينار چينار قامت مې رمنه
تا په کمڅو کښې او پزانده نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَمینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه راتجهٔ اوړې دې

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل څهٔ اوکړمه
چې خوشبویانې رانه لار بدلوي

❀ ❀

تورو ځچو راکښې لشې پرېخې دي
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما
زما بدن باندې وینسته اودرَوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خواږه خواږه راګوري مدام
دوه قاتلانې دې راځي راپسې
ځان له د چا په توره سرغوڅ کړمه

❁ ❁

د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راتول راتول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زه

❁ ❁

د آرام سپوږمۍ مې حلواق تېر وي
چېره که اونه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاس وکښې د مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه کور سپوږي د شال څرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړه مېشته وو
اوس په ستا د زنې خال څرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کېنې کېږه نه شي
چې د هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چې چې د سمند رتېزي شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کېنې مې ستا مینه ده
ستا که باور نه وي زما په ژبه
زما د زړه درزا ته غوږ اونیسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې ما ښام تصویر جوړوم
چې ستا څوانۍ ته درنږدې غوندې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګي غوندې شوم

❁ ❁

ستا دَ بنا ئست خمار چې چلې دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې ځګ ولې دے

❁ ❁

سيلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهايي نه يمه
خو ساه مې اوځي چې د کور اونه کښې
زه د مرغۍ بچې پوازې وينم

❀ ❀

د اوريښتل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاويې ګورمه
د قاتلانو ستر کو ښيش کښې يمه

❀ ❀

د غم چيچي د سرې غځ ورانوي
د يوې مور ژړا ليدلې ده ما
اوس د مرغانو بچي نه رانيسم

Scanned by CamScanner

زما آواز به دې زړه ټق اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شي
خهٔ ډېکوریشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بیا راشي تا په شا ټېوي

❁ ❁

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

ګڼیا وي ټوله ورځ کاروته کوي
خو د جذبو په ټپه نهٔ پوهېږي
ما د روبوټ سره وادهٔ کړے دے

❁ ❁

زما کتاب چې جینکۍ اولولي
اووائي دا زلمے به چرته وینو
دهٔ خو زمونږه نه ښځې ویستې دي

❁ ❁

لوړه د مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښوده
پېغلې ښخیله پراتې اوخوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينې مه څه د غوبل مخې له
بېغې له منځه ترينه ځان اوباسه
چې تماشګيس د نخبې منځ نه اولي

❀ ❀

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصويرونه دي خو
دواړو کښې هيڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه یه ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیاګست مېرمنې
بيا د کلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګټه او تاوان اوګي
د ګل ورېږې چې پکښې اور اخلي
دا سې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❁ ❁

زما سينه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړه ته مې نوره هم راجخته شوله
وېئل ئې مه ځه ماپېرېان وېروي

❁ ❁

دلته د هرچا په تندې ګونجې دي
ژوند ته هسې چې د خندا ورغنې
زه د کاغذ ګلونه هم نه ګنم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❀ ❀

دَ لوئ قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاښ شهید کړے دے ما

❀ ❀

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساه کانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره په خپل ځای نه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چنجې اونشي
په خپله مور ځم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوړ کړ او غواړي یو وال د سوچ
خپر که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پېژندلې نه یم

❀ ❀

زه د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلې پاتې شي تول
او د سگرېټ نه به لوگی پورته کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مرئ په سوي
اسمان د ستورو اوربل خونه ده

✿ ✿

کم اصلي ښځې نه دي او ساته رب
خدایه شته که مړه ئې کړي خونه سمبړي
د سپي لکه به د چا پلاړ نیغه کړي

✿ ✿

ما چا له سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پوري کړي نو ژاړي څله

Scanned by CamScanner

پېغلې وېښل لاړمه دوبه شومه
زړهٔ په چا سېزې دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفتې دَ چا نه نهٔ غوارمه

❀ ❀

دا څنی ښهٔ دَ غاړې غورشې زما
سنګسار سنګسار مې شې احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشوې لور له پرق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایرې اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تښتولي دي تا

دا څه پېريان درباندې ناست دي اخر

په نیمه شپه چې ستانه چغې اوځي

❁ ❁

ځکه زه ستا په خوله باور نه کوم

که تا ته یاد شي نازنینې پېغلې

تا به مین کا ټوکینې ټکې کوله

❁ ❁

بې ځایه ویرې مو ځواني خاورې کړه

سرته رسېږي نه کارونه د ژوند

پېغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبه دي ـ خو سپورې دي
خو دې پړاؤ ته د راتلو نه وړاندې
وړې مې د خپله ځانه اور وړسته مے

❀ ❀

تاچې زما تصویر په خو بشکل کړلو
وینې مې تول بدن کښې جوش اوهـه
سمندرونه مې د خیال سپورې شو

❀ ❀

په شوګیو و باندې ستومانړیو اوس
بېګاه مو تولـه شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل د زړه حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا خو سپوږمۍ خپله ځوانۍ تا سره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❁ ❁

دَ کوکو پرېشر دې سپوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه
په چم کلاو نه کښې چرته بم او نه چوي

❁ ❁

زهٔ بې وسۍ باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې په دې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نښته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سپېندونو ته منګې مه اوړئ
څوک ساه لرونکې ئې ډوب کړې دې جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکی جوړوي

❀ ❀

چې پرېښېدلے مخ زما اووينې
ته په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زۀ درله ژبې ماته کړم

❀ ❀

دَ بد نصيبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شيرينې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهُ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته خهُ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمونامه ده

❁ ❁

چې منړې ترړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه ږکنبې په سر اوړي
لاړو کوڅو کنبې ورغيږ مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپیلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما یاران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سرې نښته دے
چې دَ چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي چرګ ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نهٔ شې میراته یه شې

❁ ❁

زهٔ په خپل ځان کښې راتولېږم نه
نن دې جوړ خوب دَ بېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
کورو به هر ځه چې وي غم مهٔ کوه
او خاندهٔ کلکه راتر غاړه وځه

❁ ❁

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
کنې نو میاندې خپل ښچې ولې خورې

❁ ❁

ستا دَ پېښن سپو شرنګ چې وا ورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ یو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندوانې سره شو ملې نهٔ ځکمه

✿ ✿

دَ سامرۍ نسل او سېږي دلې
که ئې په خپلو سترګو هم اووینې
دَ څخې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

✿ ✿

دنګې څوانۍ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته را ورانده شولو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لیونی زه په البم څه کوم

❀ ❀

دا خوب به نه وینې چې ښکېل به شمه
له ځانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❀ ❀

زنځیر مو که، موکې زنځیر اوخوره
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوره
نن دې وینو رانه تصویر اوخوره

راځه که څې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زه تا ته جولۍ نیسمه

❀ ❀

په خط کښې لیکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلې یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❀ ❀

ته په خوراک کښې ولې خیال نه کوې
لاخو دِ شپې میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې په خوارۀ دراولم
دا ستا ځواني که دَ صحرا تنده شي
نو زۀ به اوُنه دَ کجورې شمه

❀ ❀

څۀ که یو ځلې کړو دَ ژوندون حادثو
زمونږ ه زمکې، اسمانونه بیل دي
تاسو خیرات غواړی مونږ مینې ویشو

❀ ❀

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مره کېږه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې دې زر په واپس راشمه
داسې ښکلې کښې او ښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❀ ❀

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلي په څېر کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن ورېږمې ځان سره وړي

❀ ❀

کتله په هر حال کښې هم ستا برخه ده
تول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرنډ بانه وسله غورځوي

Scanned by CamScanner

مینه د ژوند هره تیاره ټمبوي
ستا د نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورګي پړقوي

❁ ❁

دلته د وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه د چامبېل ټوکوي

❁ ❁

تهٔ د ګلاب د ګل ښائست ستایې خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي در ته په خپو پرېوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې تک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بيا چې څوک ساه اخلي نو سا ترې اوځي

❀ ❀

ډېر شر پسنده جنګيالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زه د دې کلي اوبه نه څکمه

❀ ❀

زه بې ګناه چا سره جېړه نه کوم
تا که لکه ببره کړې نه وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نه وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوله دې اوبهیږي

څه که اسمان درباندې اور ورویي

خو ـــ ځ پوهر به رانه پورې نکړې

❁ ❁

راپورته کیږه چې اننګې ته اوڅو

راځه باران دَ پشکال وربیږي

که موګرمکې دَ بدن ماتې شي

❁ ❁

ته خفه کیږه مه شیرینې زما

که دا ژورې په ما خولې ګوي

دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❁ ❁

څاسره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راتړ غاړه ووځه

❁ ❁

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې واڅې
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ ګوي

Scanned by CamScanner

ما دومره ښکلې جینۍ نه وه لیدې
زه هم انسان یم اخر زړه لرمه
خطا مې نه وه که خطا شومه زه

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پیدا یمه زه
دَ پېغلو ژوند برباد ولے نه شم

مینه مو نه پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لاښ کښې هم ناست یو خو
راپسې ستوري او سپوږمۍ راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلو
بیا به په دې للمه باران اونه شي

❀ ❀

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کربښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزاء پسې مې لاړه چرته شم

❀ ❀

زما لباس په ما کښې تنگ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنگ خو نه دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیټس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

✿ ✿

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ښه روانې دي چینې دَ مینې

✿ ✿

دَ ائینې په مخ سرخي چې رته وي
چې دا شفق شفق ګلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ اننګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده وائي مهٔ ویرېږه
ستا نه خو زهٔ زیاته زړهٔ وره یمه
پوهېږې نه چې دا مې څهٔ اوویل

❀ ❀

دَ پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نهٔ کړي
دا خو بېړۍ چا سره کېږ نهٔ اولي
دَ سمندر اوبو ته ټوپ مهٔ وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جېب کښې نهٔ لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې ټم مهٔ کوه
ګنې نو لوټې به درله مات کړمهٔ زهٔ

ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

❀ ❀

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اکمل ماله د هسپتال نرسه ده

❀ ❀

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې دوب ئې کړې
ستوري د سیند تل کښې هم سترګې وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

څهٔ ازمېښتونه ئې دَ ژوند دانیسي
کښې نو زړهٔ نه ئې لمبې پورته شي
مور چې دَ تې نه خپل ماشوم پرېکوي

ستا دَ نظر مستۍ لا هو نه کړې، ما
زړهٔ کښې مې مینه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان یمه زهٔ

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپې خوله ورواچوله
اوس ئې په ګېډه کښې کوترې شوې دي

سرهٔ لوګیه دې په ما مهٔ غوړوه
وېښ بزم ما نه چرته هېره نهٔ شي
زما نظر څه سېلاب غونډې دے

❀ ❀

ګڼ اخترونه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَ سترګو برق چې وائي
روژه کښې سید الابرار شوې دے

❀ ❀

تهٔ په ماڼۍ کښې دَ جنت مېشتهٔ يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړهٔ کښې فرښتې ښخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

✿ ✿

راکوره مهٔ دا به احسان وې په ما
ادا کوې به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

✿ ✿

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ ورېځ کمبل کښې اونغښته څان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کتے نشم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❀ ❀

زه دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
څرخکې ، زانې ، لوکړه ، بلبلې

❀ ❀

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به څوک څه اووائي
لېوانو مات کړل دَ هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ يې حقونه په سر سترګو منو
خو ښځې نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❁ ❁

ما چې پرې ټول عمر خپل ځان خوړلو
لکه ببره کړې چې ما اووينې
کوسې کښې تاؤ شي رانه څنې واړوي

❁ ❁

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
دَ پلار په څنې چې لګېدلے يې ته
ياد يې ساته څوک به دې څنې نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر مې قلم نه کړې منصف د وطن
د ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دي د ګل

ته د هاتهي غوږ کښې اوده ولې ئې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګېږي

چا ئې د زړه دړزا لیدلې نه ده
ا شازادګۍ ترانګو ما یادوي
بندي چې په تاج کښې د طاوس وزرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بيا به هم تاته دَ ژوند لارې نيسي
خپلو بچو سره شطرنج مهٔ کوه

❁ ❁

دومره په مينه مينه مهٔ راګوره
څوک مې نه ورانه تر ېنه سازه نهٔ شي
ښځې زما توره کېنې زنګ نښته دے

❁ ❁

دَ بدمعاشانو ښار دے غبن مهٔ کوه
که کمزورې ښايم نو مړ به مې کړي
ټوپک دې ځکه په چمبا ايښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعرچاپ کتابونه

(۱) دَرنړا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
(۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
(۳) ستړګو کښې خوب دګودرپانې نهٔ شو ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۶ء
روميې ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء
(۴) راته غوږ ونو کښې بنګړې شرنګوي ، دپښتو هائیکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
(۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
(۶) کاڼي دَګل په لاس کښې خوندنهٔ کوي ، دپښتو هائیکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
(۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء
(۸) په ساحل دَ نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
(۹) ستا دَخوانۍ تصویرپه خوب اودهٔ دے ، دپښتو هائیکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تیار

(۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)
(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
(۳) هائیکو او پښتنه هائیکو ، تنقید و تحقیق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library